

РЕКОМЕНДАЦІЯ ОПТИМАЛЬНОГО ТИПУ СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Стан фінансової безпеки закладів туристичного та готельно-ресторанного бізнесу визначається на основі системи кількісних і якісних оцінок (критеріїв, показників, їх порогових значень і коефіцієнтів), що визначають стан розвитку фінансової сфери економіки, і повинне забезпечувати вжиття комплексних заходів, які підтримують необхідний безпечний стан.

Основним критерієм ефективності фінансової безпеки є здатність зберігати або принаймні швидко поновлювати критичний рівень суспільного відтворення в умовах припинення зовнішніх надходжень фінансових ресурсів чи запозичень або кризових ситуацій внутрішнього характеру [0].

На основі окремих критеріїв формують показники фінансової безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Якщо критерій визначає якісну основу фінансової безпеки, то показник визначатиме кількісну характеристику цього явища. Для аналізу стану фінансової безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу необхідно визначити показники його фінансової безпеки, адже їх зміна буде індикативним показником.

Для оцінки рівня фінансової безпеки слід використовувати статистичні та фінансові методи оцінки; для оцінки факторів, що впливають на рівень фінансової безпеки, – методи детермінованого факторного аналізу та методи стохастичного факторного аналізу; для оцінки прогнозу фінансової безпеки – економетричні моделі, методи математичного програмування та методи фінансового менеджменту. При цьому кожен метод має свої переваги та недоліки, що зумовлено низкою суб'єктивних і об'єктивних причин.

На сьогодні застосовується значний методичний інструментарій для забезпечення ідентифікації та оцінювання загроз фінансово-економічній безпеці суб'єктів туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Методи експертного оцінювання використовують для опису кількісних і якісних характеристик досліджуваних процесів, зокрема для побудови логічних правил вибору рішень, які формують експерти:

- на основі власних уявлень і знань про будь-яку галузь проблем;
- на основі розроблення бального оцінювання рівня фінансової безпеки;
- на основі аналізу результатів розпізнавання фактичних індикаторів фінансової безпеки за допомогою послідовних правил вибору;
- на запропонованих навчальних наборах індикаторів фінансової безпеки [1].

Серед причин використання методів експертного оцінювання варто виділити неможливість отримання необхідного масиву статистичної інформації, відсутність аналогів розвитку подій, наявність невизначеності середовища функціонування об'єкта, суттєвий вплив на його розвиток чинників зовнішнього середовища.

Метод аналізу й обробки сценаріїв (сценарний аналіз) передбачає багатоваріантний ситуаційний розгляд системи фінансової безпеки економічного суб'єкта.

Для вдосконалення початкових прогнозів, створення нових варіантів сценарію в межах побудованої моделі доцільно використовувати засоби математичного моделювання. Застосування цього підходу дає можливість будувати ефективні системи підтримки прийняття рішень для розв'язання багатьох завдань забезпечення фінансової (економічної) безпеки, серед яких: прогнозування й аналіз результатів управлінських рішень; дослідження ефективності та порівняння організаційних заходів; вибір або побудова оптимального рішення щодо

забезпечення фінансової безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Для моделювання економічної безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу використовують методи оптимізації, які полягають у виборі найкращого варіанта рішення з багатьох можливих (допустимих). Допустимість кожного розв'язку визначається можливістю реалізації відповідних його наслідків за наявних ресурсів.

Обмеженість ресурсів переважно виражають у вигляді системи рівнянь і (або) нерівностей, яка описує внутрішні технологічні й економічні процеси функціонування та розвитку виробничо-економічної системи, а також процеси зовнішнього середовища, які впливають на результат діяльності системи. Застосування методів оптимізації до управління фінансовою безпекою суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу дає змогу вибрати такий режим його функціонування, який забезпечить досягнення екстремального значення цільової функції системи фінансової безпеки.

Оскільки стан системи фінансової безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу характеризується великою кількістю показників (індикаторів), то під цільовою функцією переважно розуміють один із показників ефективності діяльності економічного суб'єкта (наприклад, величину прибутку (доходу) економічного суб'єкта).

На сьогодні доволі дискусійним є вибір критеріїв оцінки фінансової безпеки суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, системи показників (індикаторів), що її характеризують, і самих методичних підходів до визначення рівня фінансової безпеки. Доцільність вибору критеріїв оцінки фінансової та економічної безпеки із застосуванням прийнятних для Закарпатського регіону висновків для суб'єкта туристичного та готельно-ресторанного бізнесу є напрямком подальших наших досліджень.

1. Кириченко О.С. Сутність управління системою економічної безпеки суб'єктів господарювання / О.С. Кириченко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць : у 2-х вип. – Маріуполь, 2012. – Вип. 1. – Т. 1. – С. 265–270. 2. Поснова Т. В. Механізм функціонування соціальної складової економічної безпеки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.01 / Т. В. Поснова. – К., 2008. – 19 с.

УДК 338.48

К.Й. ПУГАЧЕВСЬКА

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами

А.Г. ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

РОЗВИТОК СФЕРИ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Постіндустріальне суспільство сприяє розвитку сфери послуг, в тому числі і туристських. За останні десятиліття сфера туризму стала одним з найбільших і швидкозростаючих секторів економіки в усьому світі. Збільшується з року в рік обсяг інвестицій на розвиток туризму, відриваються нові туристичні напрямки, в тому числі індивідуальні, перетворюючи туризм в ключовий фактор соціально-економічного прогресу. Розвиток отримали як міжнародний, так і внутрішній туризм. Так, доходи від міжнародного туризму займають четверте місце після доходів від продажів пального, хімікатів і товарів автомобілебудування. Поширення електронних послуг, застосування інформаційних технологій, поява віртуальної реальності змінює вигляд економіки, характеризуючи її як «цифрову».

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>